

Proč dárcovství krve bezplatné?

Často se setkáváme s otázkou, proč ČČK podporuje pouze **bezplatné** (v našich podmínkách se užívá i termín **bezpríspevkové** nebo **čestné**) **dárcovství krve a jejích složek**.

Pomineme-li již samu nelogičnost spojení "platba" a "dar", je třeba předně uvést, že podpora bezplatného dárcovství je **celosvětovým trendem**, který se prosazuje od šedesátých let 20. století, kdy se *Mezinárodní federace ČK&ČP* obrátila s výzvou na všechny národní společnosti, aby podpořily rozvoj dárcovství oproštěného od finančních motivů. Ze soudobých pramenů můžeme jmenovat rezoluci **XXIV. Mezinárodní konference Červeného kříže** (Manila, 1981), v níž mezinárodní společenství vyslovilo jednoznačně podporu pouze **bezplatnému dárcovství**, v neposlední řadě též **Směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2002/98/ES** z 27.1.2003, která všem členským státům EU (tedy i ČR) ukládá přijímat opatření k podpoře **bezplatného dárcovství krve a morálnímu oceňování bezplatných dárců a zajištění toho, aby potřebná krev byla získávána bezplatně**.

Důvody, proč výhradně bezplatné dárcovství je hodno podpory a tito dárči též morálního oceňování, je především a hlavně zájem **bezpečnosti transfúzního přípravku**, tedy zájem bezpečnosti příjemce - nemocného člověka, kterému má krev či jiný transfúzní přípravek navrátit zdraví či zachránit život.

Statistický, mnohokrát prokázáný, fakt hovoří jasně - **finanční motiv**, tedy vidina přímé platby za konkrétní odběr, přivádí do řad dárců jedince, který je z tohoto důvodu ochoten **zatajit důležité údaje o sobě, svém chování a zdravotním stavu**. Nepřekvapí např., že vlna nálezů infekcí HIV v osmdesátých letech byla způsobena hlavně dárči placenými.

Lze namítnout, že krev dárce je přece testována. Ano, ale jednak není a ani nemůže být testována na všechny krví přenosné infekce či jiné látky ohrožující příjemce (v ČR se testuje krev dárce na HIV-1,2, infekční záněty jater typu B a C a syfilis), ale především na počátku - tedy po vstupu infekce do dárceva těla - jsou uvedené testy **negativní a přitom dárceva krev je již schopna příjemci uškodit...** U infekce HIV se toto tzv. *imunitní okno*, kdy jsou výsledky testů zdánlivě v pořádku, pohybuje mezi **2-3 týdny**, u hepatitidy typu C mezi **2-3 měsíci...**

Ukazuje se, že údaje, které dárce o sobě sdělí, eliminují nákazu více, než jakékoli testy.

Důvodem snahy o bezplatné dárcovství krve a jejích složek, která je ČR vysoce úspěšná, tedy není snaha "ušetřit" peníze za příspěvek dárce - vždyť oněch 200 Kč u tzv. odběru "plné krve" činí cca desetinu nákladů nutných na zpracování dárcevy krve, ale **snaha zajistit maximální bezpečnost příjemce, tedy toho, komu má krev pomoci, nikoli jej na životě ohrozit**.

Z téhož důvodu by i pokles ochoty zdravých dárců darovat krev bezplatně způsobil ohrožení bezpečnosti krevních přípravků, neboť by vyvolal poptávku po placeném dárcovství a otevřel tak dveře i těm, pro které je i nevelký finanční prospěch rozhodujícím motivem...

Český červený kříž i český stát si váží těch, kteří jsou ochotni nezištně pomáhat druhým a snaží se morálně tyto dárce ocenit. Věříme, že široká veřejnost chápe motivy, pro něž nelze podporovat jiné než bezplatné dárcovství. Je to přímo v zájmu zdraví naší společnosti.

Závěrem doplňme, že poskytnutí placeného volna na činnosti dárce krve je v souladu s mezinárodní definicí bezplatného dárcovství, stejně jako bezplatné občerstvení či pozornosti a drobné dárky (např. při oceňování dárců), stejně jako potravní doplňky poskytované zdravotními pojišťovnami a pod.

- Placené odběry v plazmaferetických centrech nemůže ČČK doporučit

http://www.cervenykriz.eu/docs/tiskove_zpravy_cck/TZ_CCK_placene_DK.pdf

- Stanovisko Společnosti transfúzního lékařství k bezplatnému dárcovství

<http://www.transfuznispolecnost.cz/doc/zapisy/Stanovisko%20STL%20k%20BDK%202008.pdf>

[převzato ze stránek Společnosti ČČK www.cervenykriz.eu]